

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická
škola, Domažlice, Erbenova 184**

Erbenova 184, 344 01 Domažlice

Identifikátor školy: 600 008 932

Termín konání orientační inspekce: 24. - 28. březen 2003

Čj.	044 194/03-2208
Signatura	odlzw507

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola, Domažlice, Erbenova 184 je příspěvkovou organizací, zřizovatelem je Plzeňský kraj. Sdružuje tři školy, domov mládeže a školní jídelnu. Celý komplex je umístěn v pěti budovách až 1 km od sebe vzdálených.

Orientační inspekce byla provedena v Obchodní akademii v níže uvedených předmětech.

Obchodní akademie poskytuje úplné střední odborné vzdělání v ekonomických oborech Obchodní akademie 63-41-M/004 a Ekonomika zemědělství 64-43-M/002 zakončené maturitní zkouškou. Nabídkou volitelných předmětů prohlubujících profilaci školy (marketing, management, ekonomická cvičení, ucelený soubor předmětů zaměřených na cestovní ruch) je umožněno konkrétní zaměření žáků podle jejich zájmů. Ve čtyřech třídách 4 ročníků studuje celkem 116 žáků.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy Obchodní akademie v předmětech český jazyk a literatura, ekonomika, účetnictví, občanská nauka a tělesná výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek Obchodní akademie v předmětech český jazyk a literatura, ekonomika, účetnictví, občanská nauka a tělesná výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy Obchodní akademie v předmětech český jazyk a literatura, ekonomika, účetnictví, občanská nauka a tělesná výchova vzhledem ke schváleným dokumentům,
- využívání metodických pokynů MŠMT k prevenci sociálně patologických jevů.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Všichni učitelé sledovaných předmětů Obchodní akademie splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu příslušné vyhlášky kromě jedné vyučující, která nesplňuje podmínku pedagogické způsobilosti. Výchovná poradkyně má vyhláškou požadovanou kvalifikaci.

Poradním orgánem je pedagogická rada a metodickým jsou předmětové komise. Jejich vedoucí spolurozhodují o důležitých otázkách výuky. Předmětové komise se zabývají organizačními záležitostmi (příprava maturit, soutěže, praxe, exkurze), v plánu práce a zápisech se neobjevuje např. projednávání používaných metod a forem práce, závěrů z hospitací, přenášení poznatků ze vzdělávání. Analýza plnění učebních osnov je prováděna v předmětové komisi, s výsledky je seznamován ředitel školy.

Začínajícím nebo nekvalifikovaným učitelům je přidělen uvádějící učitel, i vedení jim věnuje

zvýšenou péčí.

Kontrolní činnost vzdělávacího procesu je plánována a plnění stanovených úkolů kontrolováno. Opatření k nápravě jsou stanovena, jejich splnění se sleduje, ale zjištění nejsou analyzována a dále se s nimi nepracuje. Systém kontrolní činnosti v oblasti výuky a plnění učebních osnov není propracovaný a účinný. Vedením školy nebyly zjištěny nedostatky v plánování, v pojetí vyučovacího předmětu i ve vlastní výuce českého jazyka a literatury.

Organizační struktura školy je složitá vzhledem k existenci tří škol v jednom subjektu, odpovídá této skutečnosti a je funkční. Kompetence jednotlivých vedoucích pracovníků jsou určeny mimo povinnosti vedoucích předmětových komisí.

Vnitřní řád školy je stanoven, obsahuje práva i povinnosti žáků, některá práva však žáci nevyužívají (např. právo podílet se na organizaci chodu školy podnětnými připomínkami prostřednictvím svých zástupců v studentské radě).

Zaměstnancům školy jsou potřebné informace předávány prostřednictvím zveřejněných měsíčních a týdenních plánů práce, jednání operativních provozních porad a pedagogických rad. Změny stálého rozvrhu a další oznámení jsou vyvěšeny na nástěnce nejméně s denním předstihem.

Informace žákům (část jich je i na nástěnce v chodbě školy) předávají osobně především třídní učitelé. Rodiče získávají zprávy na třídních schůzkách, prostřednictvím zástupců tříd v Unii rodičů, při osobním jednání s učiteli. Údaje o činnosti školy obsahují i výroční zprávy za jednotlivé školní roky.

Škola se prezentuje na veřejnosti především úspěchy žáků v řadě soutěží. Do regionálního kola SOČ v loňském školním roce postoupil se svou prací jeden žák Obchodní akademie.

Velmi dobré personální podmínky umožňují realizovat vzdělávací program studijního oboru, organizační struktura a informační systém je funkční.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Obchodní akademie je umístěna v původní budově školy pro lesní hajné z roku 1926 s pozdější přístavbou v krásném prostředí rozsáhlého (4 ha) udržovaného lesa a arboreta.

Kmenové i odborné učebny jsou světlé a prostorné s možností využívání didaktické techniky.

Pro tělesnou výchovu jsou využívána především najímaná sportoviště - sportovní hala, tělocvična TJ Sokol a atletický stadion, v omezené míře vlastní cvičebna v budově zdravotnické školy. K pohybovým aktivitám je využíván také lesopark v okolí školy a v něm vybudované provizorní hřiště. Ve škole je dostatek potřebného tělocvičného náčiní i náradí, ale psychohygienu vyučovacího procesu narušuje velmi hlučné prostředí sportovní haly, kde současně cvičí dvě až tři třídy.

Žáci i učitelé mají k dispozici vhodné a potřebné prostory, zařízení i vybavení, umožňující na odpovídající úrovni plnit výchovně-vzdělávací cíle. Ve škole je dostatek odborné a slovníkové literatury, žáci i učitelé využívají knihovnu školy.

Pro maximální využívání materiálních zdrojů jsou vytvořeny předpoklady (rozvrh obsazení odborných učeben, u cvičebny a počítačové učebny i mimo vyučování) a je průběžně sledováno zejména při hospitační činnosti.

Velmi dobrá úroveň materiálně-technických podmínek podporuje učení žáků.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ

Realizace vzdělávacích programů

Vzdělávací program je realizován v souladu se zařazením do sítě škol.

Výuka je v souladu s učebními plány vzdělávacích programů.

Kontrolovaná povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrolní činnost vedení školy není dostatečně účinná, poměr výuky jednotlivých složek předmětu český jazyk a literatura neodpovídá platným učebním dokumentům.

Způsob kontroly učebních plánů a osnov není účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu

Český jazyk a literatura

Všichni učitelé českého jazyka a literatury jsou odborně a pedagogicky způsobilí s příslušnou specializací.

Předmětovou komisí vypracované a ředitelem školy schválené časově-tematické plány učiva jsou přehledné s určenou hodinovou dotací. Plány a skutečná výuka dle zápisů v třídních knihách nedodržují učební osnovy v poměru hodinové dotace pro jednotlivé složky předmětu. Přibližně dvě třetiny hodinové dotace jsou věnovány literatuře, zatímco učební osnovy uvádějí poměr literatury k jazyku 1:1. V literatuře jsou vyučovány jen teoretické a historické poznatky bez dalších osnovami uváděných cílů výuky, v jazyce nebyly dosud probírány např. některé tematické okruhy učebních osnov z oblasti komunikační výchovy. Na základě hospitací bylo zjištěno, že chybí cílený systém vytváření komunikativních dovedností, které jsou rozvíjeny pouze nahodile.

Bezprostřední příprava na výuku byla pečlivá. Nově zakoupené učebnice, zatím pro první ročník, jsou ze současné nabídky vhodně vybrané.

V českém jazyce a literatuře byla v převážné části sledovaných hodin vyučována literatura, a to formou výkladu, případně výkladu s rozhovorem. Práce s literární ukázkou byla zařazena pouze jako ilustrace výkladu, rozboru a interpretaci literárního textu nebyla věnována náležitá pozornost, stejně jako výchovnému využití učiva. Výklad učiva byl podán kultivovaným jazykem, byl odborně správný a obsahově i zajímavý, žáci však pouze pasivně přijímali hotové soudy předkládané učiteli. Při opakování učiva v posledním ročníku žáci nespolupracovali, neprojevovali zájem o učivo ani jeho znalost.

Úvodní ani průběžná motivace nebyla v hodinách zařazována. Shrnutí (jména autorů a jejich díla) prováděl vyučující. Vzhledem ke zvolené metodě výkladu nebyli žáci vedeni ke komunikačním a esteticky tvořivým aktivitám, nebyly cíleně rozvíjeny ani další klíčové kompetence. Pozitivem je zařazování recitace a referátů žáků a jejich hodnocení spolužáky.

Výuka literatury byla zaměřena na zapamatování literárněhistorických poznatků, nevedla však žáky k vlastnímu poznání všech hodnot umělecké literatury a nebyla využívána pro estetickou, morální a citovou výchovu žáků. Všeobecné znalosti žáků byly rozšiřovány, velmi dobře bylo pracováno s pojmy a jejich porozuměním.

Učitelé byli k žákům vstřícní, trpěliví, povzbuzovali žáky pozitivním hodnocením. Ti až na nejvyšší ročník spolupracovali, jejich odpovědi však byly stručné, často jednoslovné. Zejména jedna z vyučujících byla laskavá, její otázky byly precizně formulované a kultivovaný projev byl

pro žáky vhodným vzorem.

Výuka českého jazyka a literatury měla průměrnou úroveň.

Odborné předměty -Ekonomika, Účetnictví

Hodinová dotace sledovaných předmětů ve všech ročnících odpovídá schválným učebním dokumentům. Rozpis učiva v tematických plánech je zpracován s meziročníkovou návazností a uplatněním mezipředmětových vztahů. Výuka odborných ekonomických předmětů je s výjimkou jedné vyučující bez pedagogické způsobilosti zajištěna dalšími čtyřmi plně kvalifikovanými učiteli. Většina z nich využívá možností dalšího vzdělávání v odborných kurzech organizovaných profesními institucemi.

Příprava učitelů na výuku, vycházející z tematických plánů, byla pečlivá a promyšlená. Kontrolou pedagogických dokumentů bylo prokazatelně zjištěno plnění učebních osnov.

Hospitovaná výuka byla vyučována v kmenových třídách se standardním materiálně-technickým vybavením, umožňujícím plnit výchovně-vzdělávací proces v plném rozsahu. Cvičení z ekonomiky ve 4. ročníku bylo vedeno v počítačové učebně, která při maximálním počtu žáků ve skupině svojí velikostí nesplňuje požadavky psychohygieny.

Organizace sledovaných vyučovacích hodin odpovídala stanovených výukovým cílům, se kterými byli žáci v úvodu hodin seznámeni. Žáci Aplikací probíraného učiva na podmínky praxe a souvislostí probíraného učiva v rámci mezipředmětových vztahů pozitivně motivovaly žáky.

Ve většině hodin byli žáci řízenou diskusí vedeni k aktivnímu učení, na základě známých skutečností tvořili závěry vyplývající z probíraného učiva. V předmětu Účetnictví samostatně pracovali s účtovou osnovou, řešili fiktivní účetní příklady. Poznámky si zapisují samostatně, pouze v některých hodinách jim byly obsáhle diktovány, což negativně ovlivnilo jejich pracovní aktivitu. Velmi kvalitně bylo učitelkou připraveno a vedeno cvičení z ekonomiky 4. ročníku na počítačích. Žáci s využitím programu „Premier system“ prováděli příklady fakturací. Pracovali individuálním tempem, vyučující byli vyzýváni ke komentování a zdůvodnění prováděných pracovních operací. Tím byla vytvořena zpětná vazba, vyučující měla neustále přehled o správnosti prováděných úkonů a umožňovalo jí to korigovat tempo výuky v závislosti na pochopení procvičovaného tématu.

Ověřování získaných vědomostí bylo prováděno frontálním opakováním a individuálním ústním zkoušením. Otázky při zkoušení jsou žákům kladeny se zaměřením nejen na pamětní zvládnutí učiva, ale též na pochopení vzájemných souvislostí a mezipředmětových vztahů.

Chování žáků bylo ukázněné. Při diskusích měli dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru. Vhodně formulované otázky vedly žáky k logickému myšlení a rozvíjení komunikativních dovedností. Úroveň verbálního i neverbálního projevu učitelů byla velmi dobrá stejně jako úroveň interakce a komunikace.

Kvalita vzdělávání sledovaných odborných předmětů byla celkově velmi dobrá.

Občanská nauka

Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů a na ně navazujících, podrobně zpracovaných a ředitelem podepsaných časově-tematických plánů. Bezprostřední příprava plně kvalifikované vyučující byla pečlivá a zodpovědná, ale využívala formy práce, které nepodporují aktivitu žáků.

Sledované hodiny měly podobnou organizaci i průběh - ústní zkoušení u tabule a zadání úkolů ostatním žákům v lavicích, krátká namátková kontrola splnění zadaných úkolů, výklad a omezená diskuse, společné závěrečné shrnutí. Výklad byl po obsahové i formální stránce

kvalitní a závěrečné shrnutí bylo přínosné. Příčinou obtížného využití výsledků samostatné práce žáků v dalším průběhu hodin byl nedostatek teoretických podkladů a absence potřebné literatury. Žáci tvořili soudy pouze na základě vlastních úvah a vědomostí. Spíše formální kontrola splnění úkolů je nemotivovala k další práci. Motivace spočívala převážně v klasifikaci prezentovaných znalostí.

Hodnocení zkušných žáků odpovídalo předvedeným znalostem, bylo objektivní. Převažovala jednostranná komunikace – od učitele směrem k žákům. Žáci byli ukáznění a respektovali daná pravidla vzájemné interakce.

Výuka občanské nauky měla průměrnou úroveň.

Tělesná výchova

Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů a na ně navazujících, účelně zpracovaných a ředitelem podepsaných, časově-tematických plánů. Bezprostřední příprava kvalifikovaných vyučujících byla pečlivá, zodpovědná a převážně dobře promyšlená.

Organizace sledovaných hodin byla vhodně zvolena. Pouze u jednoho vyučujícího organizace hlavní části hodiny nerespektovala didaktická pravidla výuky gymnastiky. Při výuce nových dovedností využívali učitelé racionálně komplexních i analyticko syntetických metodických postupů, skupinových i hromadných forem práce. K žákům měli individuální přístup. Příkladem bylo využití progresivních forem práce zejména u jedné vyučující, která žáky výborně motivovala vlastním příkladem a dovedně k ní využívala přirozené potřeby pohybu žáků, účelně je vedla a organizovala. Uvážlivě reagovala na průběh výuky a aktuální úroveň motorických dovedností žáků. Průběžné hodnocení bylo velmi dobrou zpětnou vazbou.

Komunikace a vzájemná interakce byla účelná, respektovala vžitá pravidla. Drobné nedostatky jsou v přesném využívání názvosloví.

Výuka tělesné výchovy měla velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola nezařazuje vlastní evaluační testy. Pro hodnocení kvality výuky jsou využívány především závěry z hospitací, účast a umístění žáků v soutěžích s ostatními školami.

Průběh sledované výuky byl zejména vzhledem k úrovni profilujících předmětů velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 18. 9. 1998 pod č. j. 26. 718/ 98-21 jsou v souladu s údaji ve Zřizovací listině vydané Plzeňským krajem dne 31. srpna 2001 pod č. j. 487/01

Využívání metodických pokynů MŠMT k prevenci sociálně patologických jevů

Škola se zabývá otázkami prevence sociálně patologických jevů. Minimální preventivní program je zpracovaný s ohledem na specifika školy. Ve funkčnosti zavedeného systému byly shledány dílčí nedostatky.

Škola se problematikou zabývá, ale přijatý systém je málo efektivní.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 18. 9. 1998 pod č. j. 26. 718/ 98-21
2. Zřizovací listina vydaná Plzeňským krajem dne 31. srpna 2001 pod č. j. 487/01
3. Organizační řád školy platný ode dne 1. září 2001
4. Učební dokumenty ze dne 24. června 1994 č. j. 19 295/94-23
5. Učební dokumenty ze dne 23. srpna 2001 č. j. 23 842/2001
6. Vzdělávací program s konkretizovanými učebními plány platný pro školní rok 2002/2003
7. Zápisy z porad za školní rok 2002/2003
8. Vnitřní řád školy ze dne 1. září 1999 s úpravami ze dne 2. září 2002
9. Plán kontrolní činnosti ze dne 4. září 2002
10. Kritéria osobního hodnocení ze dne 7. ledna 2003
11. Plán hospitací pro školní rok 2002/2003
12. Hospitační záznamy za školní rok 2002/2003
13. Plán práce školy - školní rok 2002/2003
14. Plán práce předmětových komisí pro školní rok 2002/2003
15. Plán práce třídních učitelů pro školní rok 2002/2003
16. Plán práce výchovných poradců pro školní rok 2002/2003
17. Výroční zpráva za školní rok 2002/2003
18. Rozvrh hodin platný pro školní rok 2002/2003
19. Třídní knihy všech ročníků Obchodní akademie
20. Tematické plány předmětů český jazyk a literatura, ekonomika, účetnictví, tělesná výchova, občanská výchova
21. Rozhodnutí ředitele školy o přijímání žáků pro školní rok 2002/2003
22. Hodnocení činnosti předmětových komisí školní rok 2001/2002
23. Minimální preventivní program 2002/2003
24. Plán práce výchovného poradce školní rok 2002/2003

ZÁVĚR

Zajišťování personálních a materiálně-technických podmínek je věnována náležitá pozornost. Umožňují odpovídající realizaci cílů vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech.

Při dílčím posouzení výuky se projevila její rozdílná kvalita u jednotlivých předmětů i vyučujících. Předností ve výuce profilujících předmětů byla jejich promyšlená stavba i obsah, práce vyučujících i žáků. Nedostatky se projevily zejména v stereotypních metodách práce, předávání informací místo učení a nižší efektivitě využití hodin s ohledem na práci žáků, kteří často nebyli rozvíjeni v oblasti klíčových kompetencí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jarmila Mrázková	Jarmila Mrázková v. r.
Členové týmu	Ing. Jan Aschenbrenner	Ing. Aschenbrenner v. r.
	PaedDr. Ondřej Kožíšek	Kožíšek v. r.
	Mgr. Darina Motlíková	Motlíková v. r.

V Plzni dne 23. dubna 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. května 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Titul, jméno a příjmení	
Ing. Jan Sladký	Ing. Jan Sladký v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice:

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2. června 2003	044 217/03-2208

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.